

9 IZDATKI IN VIRI FINANCIRANJA ZDRAVSTVENEGA SISTEMA

UVOD

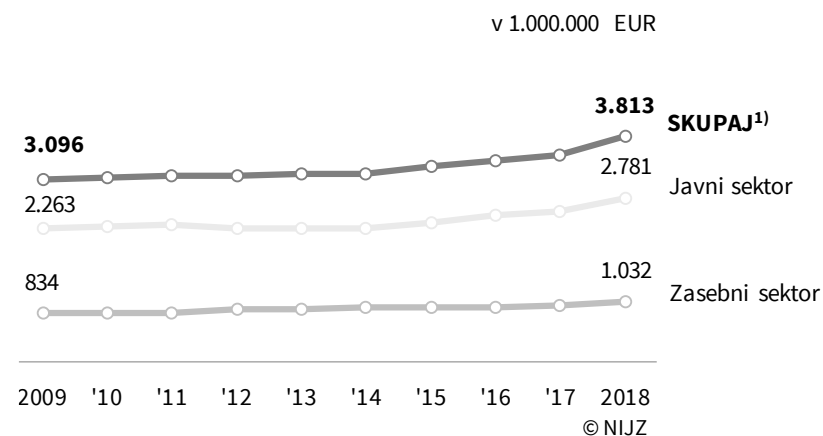
V letu 2018 so tekoči izdatki za zdravstvo znašali 3.813 milijonov evrov, kar je bilo nominalno za 8,3 % več kot v letu 2017. Nekoliko manj kot tretjina tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo je bilo financiranih iz zasebnih virov. Največ sredstev, tj. nekoliko več kot tri četrtine, je bilo porabljenih za financiranje storitev kurativnega zdravljenja ter za zdravila in drugo medicinsko blago. Izdatki za storitve kurativnega zdravljenja so se v 2018 glede na leto 2017 povečali za 9,1 %, izdatki za zdravila in drugo medicinsko blago so se prav tako povečali, in sicer za 5,8 %. Slovenija je v letu 2018 za zdravstveno varstvo namenila 2.186 EUR na prebivalca po kupni moči (SKM) ali 127 EUR več kot v letu 2017.

Podatki o izdatkih in virih financiranja zdravstvenega varstva v Sloveniji, ki jih prikazujemo v tem sklopu, so pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo SHA, kar je kratica za metodologijo sistema zdravstvenih računov (ang. System of Health Accounts).

Sklop osnovnih tabel v okviru te metodologije prikazuje izdatke za zdravstvo po mednarodni klasifikaciji za zdravstvene račune (ang. International Classification of Health Accounts-ICHA), ki zajema tri dimenzije izdatkov za zdravstvo, in sicer po vrstah zdravstvenih obravnav (funkcionalni klasifikaciji, ICHA-HC), po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev (ICHA-HP), po virih financiranja zdravstva (ICHA-HF).

Pri pripravi podatkov o izdatkih in virih financiranja zdravstvenega varstva je od leta 2014 dalje upoštevana nekoliko revidirana metodologija sistema zdravstvenih računov, t. i. metodologija SHA 2011 (pred tem je bila v veljavi verzija SHA 1.0). Ta med drugim ne zajema več izdatkov za investicije v zdravstvu, zato so predstavljeni le tekoči izdatki za zdravstvo.

9. Slika 1: **Tekoči izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo** po virih financiranja, Slovenija, 2009–2018²⁾

¹⁾ Tekoči izdatki ne vključujejo izdatkov za investicije.

²⁾ Od 2014 v veljavi nekoliko revidirana metodologija sistema zdravstvenih računov, t. i. metodologija SHA 2011 (pred tem je bila v veljavi verzija SHA 1.0).

Viri: SURS

9. Tabela 1: **Izdatki za zdravstveno varstvo** po virih financiranja, Slovenija, 2009–2018¹⁾

v 1.000 EUR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Javni sektor										
Celotni izdatki	2.452.719	2.398.411	2.424.971	2.420.571	2.393.262	
Tekoči izdatki ²⁾	2.262.619	2.286.649	2.322.671	2.273.471	2.274.162	2.275.399	2.376.222	2.493.690	2.541.610	2.780.557
Zasebni sektor										
Celotni izdatki	869.240	830.329	868.898	905.340	925.847	
Tekoči izdatki ²⁾	833.840	827.930	840.798	886.040	912.047	924.260	932.981	935.088	978.783	1.031.974
SKUPAJ³⁾										
Celotni izdatki	3.321.959	3.228.742	3.293.869	3.325.911	3.319.109	
Tekoči izdatki ²⁾	3.096.459	3.114.580	3.163.469	3.159.511	3.186.209	3.199.659	3.309.203	3.428.778	3.520.393	3.812.531

¹⁾ Od 2014 v veljavi nekoliko revidirana metodologija sistema zdravstvenih računov, t. i. metodologija SHA 2011 (pred tem je bila v veljavi verzija SHA 1.0). Podatki za 2015 in 2016 so bili revidirani.

²⁾ Tekoči izdatki ne vključujejo izdatkov za investicije.

³⁾ Zaradi zaokroževanja se vsote lahko ne ujemajo.

Viri: SURS

Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo so se v obdobju 2009–2018 vseskozi povečevali, izjema je le leto 2012, ko so bili za nekaj milijonov evrov nižji v primerjavi z letom poprej.

Iz zasebnih virov se letno namenja nekoliko manj kot tretjina vseh sredstev za financiranje zdravstvenega varstva. Razmerje med javnimi in zasebnimi viri pri financiranju zdravstvenega varstva je v 2018 primerjavi z letom 2017 ostalo bolj ali manj nespremenjeno (73% : 27%). Sredstva iz obeh virov za ta namen so se v 2018 povečala: sredstva iz javnih virov za 9,4 %, sredstva iz zasebnih virov pa za 5,4 %.

9. Tabela 2: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** po namenih, Slovenija, 2018

v 1.000 EUR

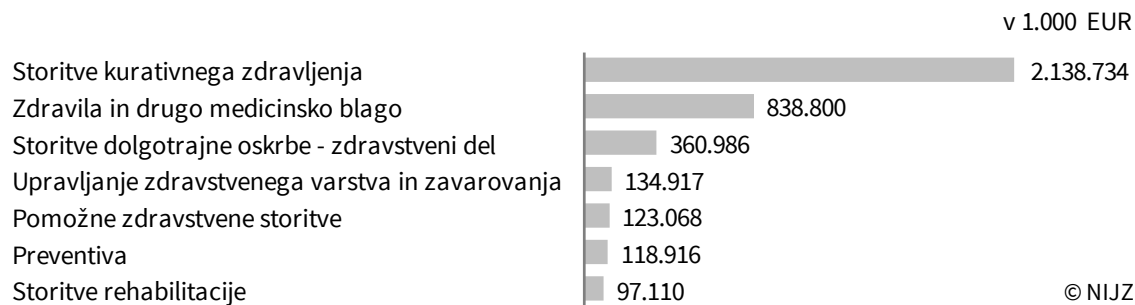
		Sektor država	Skladi socialne varnosti	Družbe brez zavarovalnic	Zavarovalnice	Gospodinjstva	NPISG ¹⁾	SKUPAJ ²⁾
Nameni zdravstvenega varstva								
Storitve kurativnega zdravljenja	HC.1	2.115	1.740.702	-	218.876	176.480	561	2.138.734
Storitve rehabilitacije	HC.2	-	49.682	-	34.095	12.368	965	97.110
Storitve dolgotrajne oskrbe - zdravstveni del	HC.3	78.812	266.429	-	2.679	11.769	1.297	360.986
Pomožne zdravstvene storitve	HC.4	-	84.353	-	37.214	1.502	-	123.068
Zdravila in drugo medicinsko blago	HC.5	568	399.176	-	186.027	252.840	188	838.800
Preventiva	HC.6	20.035	56.620	41.420	-	-	842	118.916
Upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja	HC.7	42.512	39.552	-	52.853	-	-	134.917
SKUPAJ²⁾		144.043	2.636.514	41.420	531.744	454.958	3.852	3.812.531
Z zdravstvenim varstvom povezane storitve								
Storitve dolgotrajne oskrbe - socialni del ³⁾	HCR.1	55.509	-	9	-	130.212	191	185.921

¹⁾ Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva.²⁾ Zaradi zaokroževanja se vsote lahko ne ujemajo.³⁾ Kategorija HCR.1 ni zajeta v agregat celotnih izdatkov za zdravstveno varstvo.

Viri: SURS

Glavni nosilci financiranja zdravstvenega varstva so skladi socialne varnosti; ti so v letu 2018 pokrili nekoliko več kot dve tretjini (69,2 %) tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo, medtem ko so zavarovalnice krile 13,9 % in plačila iz žepa oziroma viri iz naslova gospodinjstev 11,9 % tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo.

Neposredno iz žepa (gospodinjstva) smo v letu 2018 porabili največ denarja za zdravila in medicinske pripomočke (55,6 %), sledili so izdatki za kurativne obravnave (38,8 %).

9. Slika 2: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** po namenih, Slovenija, 2018

Viri: SURS

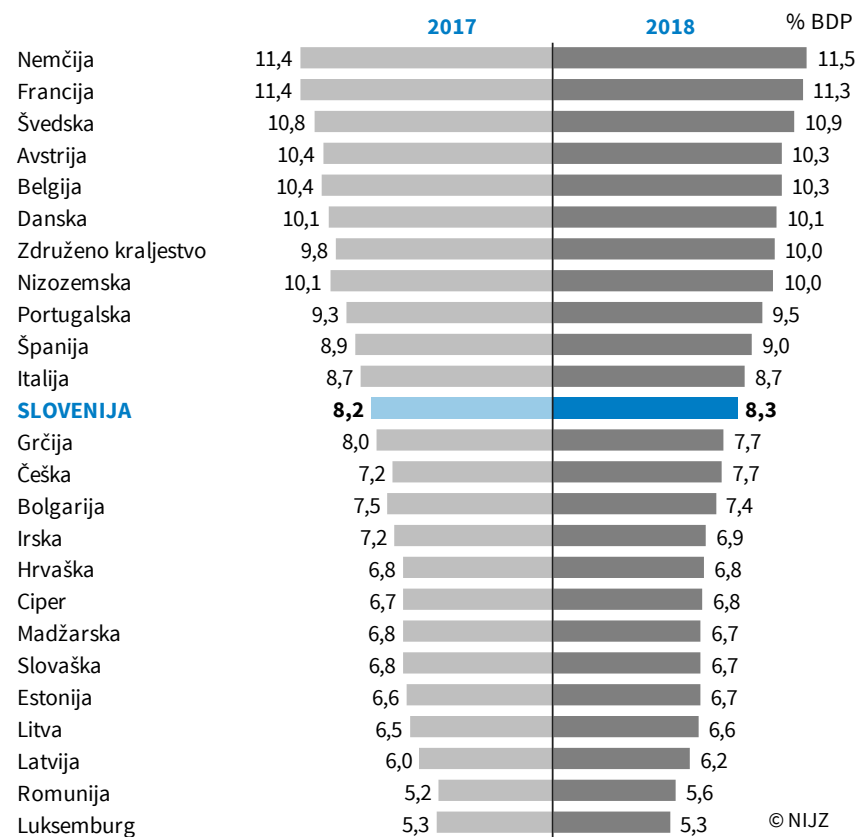
Nekoliko več kot tri četrtine tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo je bilo v 2018 porabljenih za financiranje storitev kurativnega zdravljenja (56,1 %) ter za zdravila in drugo medicinsko blago (22 %). Tem so po deležu v strukturi tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo sledili izdatki za storitve dolgotrajne zdravstvene oskrbe – zdravstveni del, ki so v letu 2018 znašali 361 milijonov evrov in so predstavljali 9,5-odstotni delež. Sicer so znašali celotni izdatki za dolgotrajno oskrbo v letu 2018 več, tj. 547 milijonov evrov (5,1-odstotna rast v primerjavi z letom 2017). K zdravstvenemu vidiku dolgotrajne oskrbe je treba namreč prišteti še izdatke za socialne storitve dolgotrajne oskrbe (186 milijonov evrov), kar sicer po definiciji ni zajeto v agregat tekočih izdatkov za zdravstvo.

Sledili so izdatki za upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja ter pomožne zdravstvene storitve, ki so v strukturi tekočih izdatkov skupaj predstavljali 6,8-odstotni delež (prvi 3,5 in drugi 3,2-odstotni delež). 3,1-odstotni delež tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo je bil v tem letu porabljen za preventivo in najmanj, tj. 2,5 %, za storitve rehabilitacije.

MEDNARODNE PRIMERJAVE

9. Slika 3: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** v odstotnem deležu BDP, Slovenija in nekatere države EU28¹⁾, 2017 in 2018

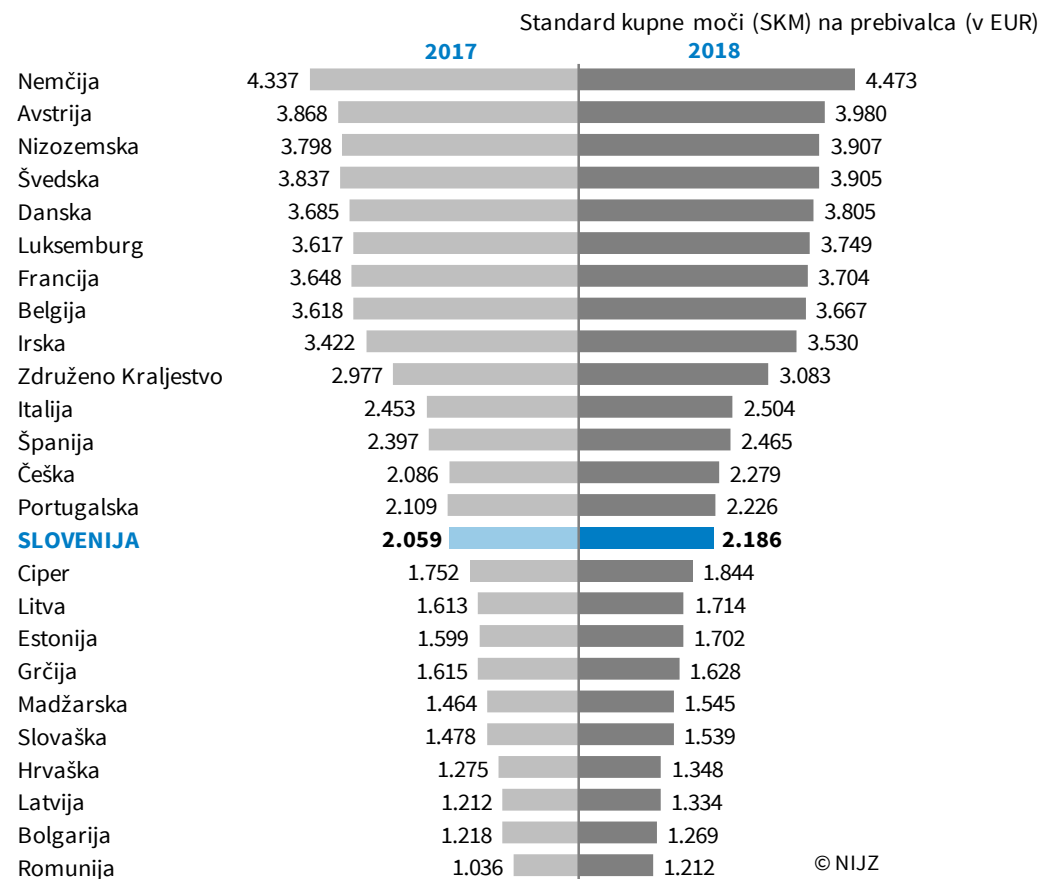

¹⁾ Prikazane tiste države članice EU28, ki imajo v obeh letih hkrati podatke pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov (SHA 2011).

Viri: EUROSTAT, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 18. 09. 2020

V letu 2018 so tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v Sloveniji znašali 8,3 % BDP, kar nas uvršča na 12. mesto med 25 državami članicami EU, ki so podatke zbrale v skladu s SHA 2011 za obe opazovani leti.

Največji delež BDP, 11 %, so za zdravstveno varstvo leta 2018 namenile Nemčija, Francija in Švedska, za polovico manj oziroma najmanj pa Luksemburg, Romunija in Latvija (med 5 in 6 %).

9. Slika 4: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo na prebivalca (SKM v EUR)**, Slovenija in nekatere države EU28¹⁾, 2017 in 2018

¹⁾ Prikazane tiste države članice EU28, ki imajo v obeh letih hkrati podatke pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov.

Viri: EUROSTAT, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 18. 09. 2020

Za boljšo primerjavo med državami članicami EU glede izdatkov za zdravstveno varstvo Eurostat izračunava kazalnik, ki izloča učinek razlik v ravni cen med državami, in sicer gre za izdatke za zdravstveno varstvo v t.i. standardih kupne moči (SKM) na prebivalca (v EUR). Izračunana vrednost tega kazalnika za leto 2018 Slovenijo uvršča na 15. mesto.

Država, ki je bila leta 2018 na prvem mestu po vrednosti omenjenega kazalnika, je Nemčija z 4.473 SKM v EUR na prebivalca. Sledile so Avstrija, Nizozemska in Švedska s porabo med 3.900 do 4.000 SKM v EUR na prebivalca. Najmanj izdatkov, izraženih v SKM v EUR na prebivalca, pa sta leta 2018 zdravstvu namenili Romunija in Bolgarija. Slovenija je v letu 2018 za zdravstveno varstvo namenila 2.186 EUR na prebivalca po kupni moči, kar 127 EUR več kot v letu 2017.

DEFINICIJE

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
SHA	Sistem zdravstvenih računov	SHA je angleška kratica za mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov, ki prikazuje izdatke za zdravstvo po mednarodni klasifikaciji za zdravstvene račune. Ta klasifikacija zajema tri dimenzije izdatkov za zdravstvo: po vrstah zdravstvenih obravnav – funkcionalni klasifikaciji (ICHA-HC); po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev (ICHA-HP); po virih financiranja zdravstva (ICHA-HF).	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	A System of Health Accounts
ICHA-HP	Klasifikacija po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev	Med dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev sodijo: HP.1. Bolnišnice, HP.2. Ustanove za zdravstveno nego in domovi, HP.3. Izvajalci ambulantnih zdravstvenih storitev, HP.4. Izvajalci pomožnih zdravstvenih storitev, HP.5. Lekarne in drugi ponudniki medicinskega blaga, HP.6. Izvajalci preventive, HP.7. Splošna zdravstvena administracija in zavarovanje, HP.8. Druge dejavnosti, HP.9. Tujina.	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	ICHA-HP Classification of Health Care Providers

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
ICHA-HC	Klasifikacija zdravstvenih obravnav (t. i. funkcionalna klasifikacija)	<p>Med zdravstvene obravnave in proizvode sodijo:</p> <ol style="list-style-type: none"> Zdravstvene obravnave in proizvodi <ol style="list-style-type: none"> HC.1. Storitve kurativnega zdravljenja, HC.2. Storitve rehabilitacije, HC.3. Storitve dolgotrajne zdravstvene oskrbe, HC.4. Pomožne zdravstvene storitve, HC.5. Zdravila in drugo medicinsko blago, HC.6. Preventiva HC.7. Upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja Z zdravstvom povezane storitve <ol style="list-style-type: none"> HCR.1. Dolgotrajna oskrba – socialne storitve 	<p>http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124</p> <p>in</p> <p>http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0</p>	ICHA-HC Functional Classification of Health Care
ICHA-HF	Klasifikacija virov financiranja	<p>Glavni viri financiranja zdravstvenih storitev so HF.1. Sektor država, HF.2 Zasebni izdatki (brez izdatkov in žepa) HF.3 Neposredna plačila gospodinjstev in HF.4 Tujina. Podatki so na voljo tudi na nižjih ravneh.</p>	<p>http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124</p> <p>in</p> <p>http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0</p>	ICHA-HF Classification of Health Care Financing
PKM	Paritete kupne moči	<p>PKM so splošno opredeljene kot prostorski cenovni deflatorji in pretvorniki valut, ki izločajo učinek razlik v ravni cen med državami.</p>	<p>V svoji najenostavnejši obliki so PKM preprosta razmerja cen posameznih proizvodov in storitev v nacionalnih valutah med državami.</p> <p>Dodatna metodološka pojasnila: http://www.stat.si/statweb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=7789</p>	Purchasing power parities (PPP)

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
SKM	Standard kupne moči	Slovenska kratica SKM je oznaka za umetno, fiktivno valuto, ki je na ravni povprečja držav EU enaka enemu evru. Trenutno je 1 SKM enak 1 evru na ravni EU-28. SKM ali "EU-28 evro" je "valuta", ki odraža povprečno raven cen v EU-28.	Rezultati so prvenstveno namenjeni primerjavi med državami v istem letu. Za časovne primerjave, to je za primerjave med leti, so manj primerni. Dodatna metodološka pojasnila: http://www.stat.si/statweb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=7789	Purchasing power standards (PPS)

SEZNAM SLIK IN TABEL

SEZNAM SLIK

9. Slika 1: Tekoči izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2009–2018 ²⁾	9-2
9. Slika 2: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih, Slovenija, 2018	9-5
9. Slika 3: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v odstotnem deležu BDP, Slovenija in nekatere države EU28 ¹⁾ , 2017 in 2018.....	9-6
9. Slika 4: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo na prebivalca (SKM v EUR) , Slovenija in nekatere države EU28 ¹⁾ , 2017 in 2018	9-7

SEZNAM TABEL

9. Tabela 1: Izdatki za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2009–2018 ¹⁾	9-3
9. Tabela 2: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih, Slovenija, 2018.....	9-4